

МКУ «Управление образования Нюрбинского района»

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Нюрбинская средняя общеобразовательная школа №1 имени Степана Васильева»
(с углубленным изучением отдельных предметов)

Рассмотрено: руководитель МО <u>Н.Н.</u> /Николаева Т.В./ ФИО Протокол № <u>1</u> от «<u>29</u>» <u>августа</u> 2016г.	Согласовано: зам. руководителя по УВР (НМР) <u>Н.Н.</u> /Максимова Н.Н./ ФИО от «<u>30</u>» <u>сд</u> 2016г.	Утверждено: Руководитель ОО <u>В.Р.</u> /Васильева В.Р./ ФИО Приказ № <u>456/1</u> от «<u>31</u>» <u>сд</u> 2016г.
--	--	--

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по предмету (курсу) « __родной язык»

6 класса

102 часа

Программу составила:

Харлампьева Мария Николаевна
1 категория

г.Нюрба, 2016 год

БЫҢААРЫЫ СУРУК

Орто суьуех оскуолаба аһаммыт саха тылын улэлиир бырагыраамата С.С.Семенова „Саха тыла: 5-11 кылаас“ уонна Г.Г.Филиппов, Г.И.Гурьев онорбут бырагыраамаларыгар (2000, 2015сс) олобуран оноьулунна.

Орто сүьүөх оскуолаба саха тылын биридимииэтин суолтата

Саха тыла 1992 сыллаахха судаарыстыбалыы ыстаатыстанан, суолтата биллэрдик үрдээбитэ. Төрөөбүт тыл – хайа да норуот көлүөнэттэн көлүөнэбэ бэриллэр улуу нэбилиэстибэтэ, кьи аймах култууратын суду сыаннастарыттан биирдэстэрэ. Төрөөбүт тыл – о5о тулалыыр эйгэтин кырабатык билэр-көрөр, чугас дьонун-сэргэтин кытта истинник бодоруьар, иэйиитэ уьуктар, өйө-санаата сайдар, өбүгэтин үөрэбин утумнуур сүрүн сириэстибэтэ. Төрөөбүт тылынан үөрэби-билиини кэбэбэстик ылынар, айар-тутар дьобура уһуктар. Идэни талыыга, араас эйгэбэ, тугэннэ дьону кытта бодоруьууга, аныгы уопастыбаба бэйэ миэстэтин булууга, үтүө сизэргэ-майгыга төрөөбүт тылын үөрэтэн ылбыт билиитэ туьалыыр.

Саха тылын үөрэтин сыала соруга:

– төрөөбүт тылы ис сурэбиттэн ытыктыырга; араас эйгэбэ, тугэннэ бодоруьуу үөрүйэбэр, аныгы уопастыбаба сизэри-майгыны туттууга иитии; төрөөбүт тыл кэрэтин инэрии;

– үөрэххэ, күннээби олоххо төрөөбүт тылы олохтоохтук туттарга үөрэтин; бодоруьар үөрүйэбин сайыннарыы, тылын-өһүн сайыннарап бабатын үөскэтин; үөрэх дэгиттэр дьайыьаларын (туох сыал-сорук туруорунан үөрэнэрэ, былаанныыра, тылын-өһүн хонтуруолланара, көннөрүнэрэ; билиини араас тылдыттан, литэрэтиирэттэн БИЭни (биллэрэр-иьитиннэрэр эйгэни), Интэриниэти киллэрэн туран сатаан ылара);

– тылы үөрэтин систиэмэтин, туттуллуутун туьунан билиини, тыл истилиистикэли уратыларын ицэрии; ырытар, тэһниир дьобуру сайыннарыы; тыл саппааьын байытыы; литэрэтиирэли нуорманы тутуьарга уьуйуу.

Үөрэх биридимиэтин сүрүн ис хобооно

Орто сүьүөх оскуолаҕа саха тылын үөрэтии ис хобооно үөрэх хаамыытыгар сатабылы-үөрүйэҕи олохсутууга (метапредмет) уонна бары биридимиэккэ туох сыал-сорук турарыгар тирэбирэр. Маныаха бодоруьууга, тыл үөрэ5эр (лингвистика) уонна ытык өйдөбүллэргэ (культуроведческая компетенция) кэмпитиэнсийэлээх сыьыан сайдыахтаах.

Бодоруьуу кэмпитиэнсийэтигэр тылынан уонна суругунан кэпсэтии култуурата, о5о сааьыгар дьүөрэлээн күннээ5и оло5ор араас эйгэ5э тылы таба туттуу үөрүйэ5э киирэр. О5о туох соруктаах бодоруьара, кэпсэтии кэмигэр үөскээбит быьыыны-майгыны сөпкө сыаналыыра, кэпсэтэр кийитин тылын-өьүн өйдүүрэ, онуоха сөптөөх сыьыаны булан кэпсэтэрэ көстүөхтээх.

Тыл уонна тыл үөрэ5ин кэмпитиэнсийэтигэр үөрэнээччи тыл үөрэ5ин туьунан билиитэ, тыл хайдах сайдарын, туттулларын өйдөөн көрүүтэ; сүрүн литэрэтиирэлии нуорманы тутуьуута; тыл баайын ханатыыта; араас тылдыыты сатаан туьаныыта киирэр.

Ытык өйдөбүл (культуроведческая) кэмпитиэнсийэтигэр төрөөбүт тыл төрүт култуураны көрдөрүү биир көрүнгэ буолара, тыл норуот устуоруйатын кытта ыкса сибээьэ; саха тылын дьикти уратыта; тыл суолтатын төрүт култуураҕа да5атан быьаарыы киирэр.

Сананы-инэни толору баьылааьын бэлиэтэ: бодоруьууга үөрэх дэгиттэр дьайыылара (санарар сана араас көрүнгүн сатаан туттуу, табаарыстарын, а5а саастаах дьону кытта бодоруьуу; тылынан уонна суругунан сананы сөпкө өйдөөьүн; саныыр санааны сааьылаан кэпсээьин; тылга-өскө сөптөөх нуорманы, сизри тутуьуу); билэр-көрөр сатабыл (холобурдааьын, ситимнээх толкуй, дакаастааьын, араас источниктан наадалаах матырыйаалы булуу, наардааьын); тэринэр-дьаьанар сатабыл (сыалы-соругу сөпкө туруоруу, сатаан былаанныыра; сатаан хонтуруолланара, көннөрүнгэрэ).

Үөрэнээччи сананы-инэни толору баьылааьына, санарар санатын тупсарыыта саха тылын тутулун уонна араас тугэннгэ хайдах туттулларын билиигэ тирэбирэр. Үөрэх хаамыытыгар о5о тылы ырытыы үөрүйэ5эр эрэ буолбакка, тыл култууратыгар үөрэниэхтээх. Ааьыы араас көрүнгүн сатыахтаах, тизкиьи литэрэтиирэлии нуорманы уонна тыл-өс сизрин тутуьан сатаан сыымайдыахтаах, көннөрүөхтээх.

Төрөөбүт тылы үөрэтии ис хобоонун сүрүн хайысхалара:

- бодоруһуу култуурата;
- тыл үөрэбин тутуах салааларын туһунан уопсай өйдөбүл: сана дорҕооно, лиэксикэ, морполуогуйа, сиинтэксис;
- сурук култуурата: таба суруйуу уонна сурук бэлиэтэ;
- ситимнээх сананы сайыннарыы (тиэкис туһунан сүрүн өйдөбүл).

Тыл үөрэбэ

Төрөөбүт тылбыт – саха тыла. Саха омук үөскээбит, сайдыбыт устуоруйата. Саха тыла – түүр тыла. Саха тылыгар уруулуу тыллар. Төрөөбүт тыл киһи олоҕор суолтата.

Дорҕоон уонна таба санарыы. Сана дорҕоонун өйдөбүлүн, сахалыы дорҕоон арааһын билии. Тереебут тыл дорҕооннорун, ордук чуолаан, сахалыы ураты дорҕооннору (*уьун-кылгас, илин-кэлин, уос-айах аьа5ас уонна хобуласпыт, сэргэстэьэр, нааралаһар бутэй дорҕооннору, дьуптуоннары, 5, ц, дь нь, мурун дорҕооннору*), арааран истии, чуолкайдык, таба санарыы нуорматын тутуган санарыы. Саха тылыгар кириити тыллары сахатыган, аьа5ас дорҕооннор дьүөрэлэьиилэрин сокуонун тутуьан санарыы. Тылы дорҕоонунан ырытыы.

Лиэксикэ. Норуот тылын туһунан уопсай өйдөбүлү, төрүт уонна кириити тыл уратыларын билии. Литэрэтиирэлии тыл суолтатын билии, нуорматын тутуһуу. Тыл лиэксикэлии суолтатын быһаарыы. Түөлбэ тыл, биир уонна элбэх суолталаах, хомуур тыллар, көспүт суолталаах тыллар, омуоньум, онтуоньум, синиэньим (харыс тыллар, сомоҕо тыллар, мэтээпэрэлэр) өйдөбүллэрин билии, тизкистэн булуу, санарар санаҕа сөпкө туттуу. Тылдыт арааһын сатаан туһаныы, тыл суолтатын тылдыттан булан быһаарыы.

Кыраапыка. Сурук сайдыытын бэлиэ түгэnnэрин билии, киһи олоҕор суолтатын өйдөөһүн. Сахалыы сурук-бичик устуоруйатын билии. Дорҕоон буукубаларын билии, таба ааттааһын. Буукубалары суруллар ньымаларынан холбоон, ыраастык, тэтимнээхтик илиинэн суруйуу. Сурукка туттуллар атын бэлиэлэри, өйдөбүллэри (*апсаас, тылы көһөрүү бэлиэтэ, тыл икки арда (пробел)*) сөпкө туттуу. Сахалыы алпаабыт бэрээдэгин

билии. Араас тылдыгынан, ыйынныгынан, хатаалагынан үлэлииргэ алпаабыты сөпкө туһаныы. Көмпуутэргэ сахалыы сириибинэн тизкиһи ылбабайдык бэчээттээн суруйуу.

Морполуогуйа. Тыл састааба диэн өйдөбүлү, тыл уларыяр уонна үөскүүр ньыматын билии. Саҥа чааһын туһунан уопсай өйдөбүлү билии. Саҥа чаастарын бөлөбө: ааттар (аат тыл, даҕааһын аат, ахсаан аат, солбуйар аат), туохтуур туттулук халыыптара (аат туохтуур, сыһыат туохтуур, тус туохтуур, үлүбүөй), сыһыат, саҥа аллайыы, көмө саҥа чаастара. Тылы састаабынан ырытыы (тыл олоҕо, сыһыарыыта). Тыллары сүрүн бэлиэлэринэн (кырамаатыкалыы халыыптарынан) бөлөхтөөһүн, ырытыы. Сангарар саҥаҕа тыл литэрэтиирэлиинуорматын тутуһуу.

Сиинтэксис. Этии уонна тыл ситимэ уратыларын, этии арааһын (сэһэн, ыйытыы, күүһүрдүү) билии. Этии чилиэннэрин, биир уустаах чилиэннэри, тэнийбит чилиэннэри, даҕаамыры, кыбытык кэрчиктэри өйдөөһүн. Тэнийбит уонна тэнийбэтэх этии, толору уонна толорута суох судургу (биир састааптаах, икки састааптаах этии) уонна холбуу (баылатыылаах, тэннэ холбоммут) этии, сирэй саҥа, ойоҕос саҥа, диалог, туһулуу өйдөбүллэрин билии, этиигэ, тизкискэ арааран булуу, бэйэ этиитин толкуйдааһын. Этиини таба интэнээссийэлээн аабыы, сурукка саҥа дэгэтин сурук бэлиэтинэн араарыы. Этиини чилиэнинэн ырытыы.

Сурук-бичик култуурата

Таба суруйуу. Таба суруйуу сурук-бичик култуурата буоларын өйдөөһүн. Уһун аһаҕас дорҕооннору, дыптуону, хоһуласпыт, сэргэстэспит, ханыылаһар бүтэй дорҕооннору, саха тылыгар киирии тыл дорҕооннорун таба суруйуу. Сахалыы араастык этиллэр тыллар таба суруллуулара тыл төрүт сокуоннарыттан тахсалларын, норуokka үөрүйэх, үгэс буолбут нуормаларга олоҕурулларын өйдөөһүн, харыстабыллаах сыһыан. Киэнник, элбэхтик туттуллар эбэтэр сахалыы этэргэ табыгастаах киирии тыллары сахатыган суруйуу; тылбаастанар эбэтэр саха тылынан бэриллэр кыахтаах нуучча тылларын сахалыы солбугунан биэрии; сахалыы кыайан суруллубат киирии тыллар сыһыарыыларын таба суруйуу.

Сурук бэлиэтэ. Сурук бэлиэтэ – тыл култууратын сор5ото буоларын, киьи этэр санаатын чуолкайдыырга, иэиини сурукка биэрэргэ, суругу-бичиги тупсарарга биллэр-көстөр туыалаабын, тизкис арам-тар5ам барбатын, ыыыллыбатын, биир сомо5о, сибээстээх буоларын, хааччыйарын өйдөөһүн. Тыл ордук тупса5ай тутуллаах, этигэн, бэргэн буоларыгар сахалыы этии, сурук бэлиэтин араабын (*араарар, тоьо5олоон бэлиэтиир*) сатабыллаахтык туттуу.

Тыл салаалара. Сана дор5оонун туһунан билиигэ олобуран тыл дор5ооннорун тылыгар-өһүгэр таба интэнээссийэлээн, охсуулаан туттар; лиэкстикэбэ ылбыт сатабылларыгар, үөрүйэхтэригэр уонна билиитигэр тирэҕирэн, тылы ситимнээх санаба уонна туттулук истииллэргэ табыгастаахтык туттар; морполуогуйаны үөрэтэн инэриммит үөрүйэхтэрин, сатабылларын туһанан, сана чаастарын суолталарын уонна тылы үөскэтэр, уларытар халыыштарын литэрэтиирэлии нуормаларынан уонна төрөөбүт тыл үйэлээх үгэһин үөрүйэхтэринэн салайтаран араас истиилгэ сөпкө туһанар; сиинтэксискэ үөрэнэн билбит, сатаабыт үөрүйэхтэригэр олобуран, ситимнээх санатыгар тыл ситимин, этиини таба онгорор, араас истиилгэ сөп түбэһиннэрэн сыысхала суох туттар.

Ситимнээх сананы сайыннарыы

Туох сыаллаах-соруктаах санарарын, суруйарын өйдөөн (*тиэмэ, сурун санаа*), дьонно тийимтиэ гына санаатын саабылаан, араас истииллээх тизкии туһанар үөрүйэ5и баыылаабын (*истэн суруйуу, ейтен суруйуу, о.д.а.*). Тизкис сүрүн санаатыгар олобуран, тизкии таба ааттыыр. Тизкис сиһилиир тиибин таба туһанан (*сэьэргээьин, ойуулааьын, тойоннооьун*), тизкис тутулун тутуһар (*киириитэ, сүрүн чааьа, түмүгэ*), табыгастаах былаанын онгорор (*кылгас, тэнийбит*), кэрчик тизмэлэргэ бытарытар. Тыл туттуллар аналын, дэгэтин учуоттаан, онно то5оостоох тутуллаах этиилэри (*логичность речи*), ойуулуур-дьүьүннүүр ньымалары, сөптөөх тыл баайын (*богатство речи*), тугэнигэр сөптөөх тылы туттар (*уместность речи*).

Саха тылын оскуолаба үөрэтии кэмигэр ытык өйдөбүллэри (*личные результаты*) инэрин түмүгэ:

1) тыл баайа, кыаҕа, күүбэ – бу омук баайа, кыаҕа, инники кэскилэ буоларын өйдүүр; ийэ тыл киһи иэйиитэ уьуктар, өйө-санаата, айартутар дьомбура сайдар эйгэтэ буолар диэн итэҕэйэр;

2) төрөөбүт тыл үйэлээх үгэбин, этигэн кэрэтин ытыктыыр, киэн туттар, харыстыыр, тылын-өһүн сайыннараҕа дьулуьар;

3) ылбыт билиитигэр, тылын баайыгар тирэҕирэн саныыр санаатын холкутук тиэрдэр; сангарар санатын кэтээн көрөн сөптөөх түмүк оностор.

Үөрэх сатабылларын (метапредметные результаты) инэриин түмүгэ:

1) сангарар сана бары көрүнүн баьылааьын:

Истии (аудирование) уонна ааьы:

- тылынан уонна суругунан иьитиннэриини сөпкө өйдөөһүн (бодоруьууну, тиэкис тиэмэтин, сүрүн санаатын; сүрүн уонна эбии иьитиннэриини);

- араас көрүннээх, истииллээх тиэкиьи сатаан ааьы;

- араас көрүннээх, истииллээх тиэкиьи сатаан истии;

- араас иьитиннэриини сатаан булуу, биллэрэр-иьитиннэрэр эйгэни, Интэриниэти киллэрэн туран;

- чопчу тиэмэьэ матырыйаалы наардааьын; иьитиннэриини бэйэ көрдөөн булуута, ону сатаан тиэрдии;

- дьон сангарар санатын ис хобьонунан, истиилистикэлии уратытынан тэннии тутан быьаары.

Санарыы уонна сурук:

- үөрэх хаамыытыгар туох сыал-сорук турарын сатаан быһаарар (биирдиилээн уонна кэлэктиибинэн), улэни бэрээдэгинэн аттарар, түмүгүн сатаан сыаналыыр, ону тылынан уонна суругунан сөпкө тириэрдэр сатабыл;

- истибит эбэтэр аахпыт тиэкибин кылгатын быһаарар (былаан, кэпсээн, кэниспик, аннатаассыйа);

- тиэкис араас көрүнгүн, истиилин тутууан тылынан уонна суругунан сатаан онорор;

- тиэкискэ ирдэнэр нуорманы тутууан саныыр санаатын тылынан уонна суругунан сатаан биэрэр; аахпыт, истибит, көрбүт чахчытыгар тус санаатын сатаан этэр;

- монолог (сэбэргээбин, ойуулаабын, тойоннообун) уонна диалог (кэпсэтии сиэрэ, ыйыталаабы, көбүлээһин, санаа атастаабыта уо.д.а.) араас көрүнгүн сатаан туттар;

- куннээҕи олоххо саха тылынан сөпкө санарыы, лексикэли, кырамаатыкалы, истиилистикэли нуормаларын тутууар; таба суруйууга, сурук бэлиэтигэр быраабыла сүрүн ирдэбиллэринэн сирдэтэр;

- дьону кытта кэпсэтиригэр кэпсэтии сиэрин тутууар; сөпкө туттан-хаптан алтыуар;

- үөрэх хаамыытыгар, куннээҕи олоххо тылын-өһүн хонтуруолланар; сыыбатын-халтытын булан көннөрүнэр; суруйбут тиэкибин көннөрөр, тупсарар;

- табаарыстарын иннигэр туран кылгас ийитиннэрии, дакылаат, эрэпэрээт онорор; араас тиэмэни дьүүллэһиигэ көхтөөхтүк кыттар.

2) ылбыт билиитин, сатабылын, үөрүйэҕин куннээҕи олоххо туһанар; төрөөбүт тылын көмөтүнэн атын биридимийэттэри үөрэтэн билии ылар; нуучча, омок тылларын, литэрэтиирэни үөрэтиригэр саха тылыгар үөрэммитин алтыһыннарар.

3) дьону-сэргэни кытта бодорууларыгар, кыттыгас үлэһэ, тыын суолталаах тиэмэни дьүүллэһиигэ кэпсэтии сиэрин, төрүт култуураны кытта дьүөрэлээн туттар.

Бэйэни салайынар –дьаһанар сатабыл (регулятивные умения).

1. Тылын сайыннараар сыалы-соругу таба туруорунар ,сатаан былаанныыр ,туох-ханнык түмүккэ кэлиэхтээбин быһа холоон билэр.
2. Тылы сэрэйэр дьоһуру сайыннарыы.Бэйэтин сааһыгар сөп түбэхэр тиэкиһи тылынан да, суругунан да танар буолуохтаах.
3. Тылын сайыннараар баһаны үөскэтии.
4. Хонтуруолланыы

Билэр-көрөр сатабыл. Сүрүн үөрэнэр сатабыл (познавательные умения).

1. Билиини-көрүүнү кэнэтэр араас матырыйаалы туһаныы.
2. Билиини сааһылааһын
3. Өйү сайыннараар үөрүйэхтэр. Саха тылын лингвистическэй матырыйаалыгар тирэҕирэн , өй үлэтин араас дьайыылары кэбэҕэстик толорор: тэннээһин, ырытыы, холбооһун, түмүктээһин, ханыылатан сааһылааһын, майгыннатыы, сааһылаан ситимнээһин.
4. Рефлексия.
5. Бэлиэни-символы туһанар үөрүйэхтэр.

Бодоруһар сатабыл (коммуникативные умения).

1. Бииргэ үлэлиир үөрүйэх-пааранан,бөлөбүнэн,хамаанданан.
2. Кэпсэтэр үөрүйэх.
3. Кэпсэтии сиэрин тутуһар үөрүйэх. .

Тустаах үөрэх биридимизтин (предметные результаты) үөрэтии түмүгэ:

- 1) тыл сүрүн аналын, саха тыла нуучча тылын кытта судаарыстыбалыы тэн ыстаатыстаабын, тыл норуот култууратын кытта ыкса ситимнээбин, төрөөбүт тыл кыһиэхэ уонна уопсастыбаҕа сункэн оруоллаабын өйдүүр;
- 2) төрөөбүт тыл гуманитарнай наукаларга ылар миэстэтин уонна үөрэхтээбингэ туох суолталаабын өйдүүр;
- 3) төрөөбүт тыл туьунан билим сүрүн төрүттэрин удумаҕалыыр;
- 4) тыл үөрэбин (лингвистика) сүрүн өйдөбүллэрин: тыл үөрэбин салааларын; санарар сана тылынан уонна суругунан бэриллитин; монолог, диалог көрүннэрин; кэпсэтии, бодорууу сизэрин; кэпсэтии, билим, пубулуустука, дыала-куолу истиилин, уус-уран литэрэтиирэ тылын-өһүн; сана тииптэрин (сэбэргээбин, ойуулаабын, тойоннообун); тиэкиһи билэр;
- 5) тыл баайын араас дэгэтин өйдүүр, тылынан уонна суругунан алтыыыга сизэри, литэрэтиирэли нуорманы тутуур;
- 6) кырамаатыкалы халыыптарын тутта билэр, ырытар, тылыгар-өһүгэр сатаан туттар;
- 7) тылы сатаан ырытар (сана доргоонунан, састаабынан, лексикэли, морфологуйалы), синтэксисти (ситиминэн, этии чилиэнинэн), ийиини көрдөрөр сыһан тыллары сатаан туттар;
- 8) бодоруууга синиэһими (лексикэли, кырамаатыкалы) сатаан туттуу кэрэтин өйдүүр, тылыгар-өһүгэр туттар;
- 9) төрөөбүт тыла кэрэтин өйдүүр, уус-уран литэрэтиирэ тиэкиһигэр булан сыаналыыр.

Үөрэх былааныгар саха тылын биридимэтин миэстэтэ

Үөрэх бэдэрээссийэли төрүт (базиснай) былаанын былааныгар саха оскуолатын иккис сүһүөхүр (5-9 кыл) төрөөбүт тылы уонна ситимнээх сананы үөрэтиигэ барыта холбоон нэдиэлэ5э 11 чаас бэриллэр: 5 кылааска – 3 чаас, 6 кылааска – 2 чаас, 7 кылааска – 2 чаас, 8 кылааска – 2 чаас, 9 кылааска – 2 чаас.

6 кылаас (102 чаас)

Тыл үөрэ5э

- 1. Киирии тиэмэ. Саха тыла(1ч)**
- 2. Хатылаабын (2ч)**
- 3. Лиэксикэ (4 чаас)**

Тыл сүрүн баайа. Түөлбэ тыл. Идэ тыла. Киирии, эргэрбит уонна сана тыллар. Сомо5о домох.

Үөрэнээччи ылар үөрүйэхтэрэ: Тыл араас аранатын сатаан араарар. Билбэт тылын тылдыт көмөтүнэн быһаарар. Тыл араас аранатын тылдыттан булар, санарар санатыгар таба туһанар.

4. Морполуогуйа. Таба суруйуу. (25\3 чаас)

4.1. Аат тыл (10 чаас).

Аат тыл суолтата. Уопсай уонна анал аат. Аат тыл морфологическай бэлиэтэ.

Аат тыл үөскүүр ньымата.

Аат тыл ахсаана.

Аат тыл түһүктэниитэ.

Тардыылаах аат тыл.

Аат тылы таба суруйуу.

Үөрэнээччи ылар үөрүйэхтэрэ: Тиэкистэн аат тылы ыйыты туруоран булар, араабын ыйар, ханнык этии чилиэнэ буолбутун быһаарар, бэйэтэ холобур а5алар. Үөскээбит аат тылы тиэкистэн булар, туох уратылаа5ын быһаарар. Элбэх ахсаан халыыбын сыыһа туттар миэстэни

булан көрөр, аат тылы падеьынан сатаан уларытар, таба суруйар. Тардыылаах аат суолтатын араарар. Быраабыланы тутуьан аат тылы сөпкө суруйар.

4.2. Да5ааьын аат (7 чаас)

Да5ааьын аат суолтата, арааьа. Морфологическай бэлиэтэ.

Да5ааьын аат үөскүүр ньымата.

Да5ааьын аат-норуот тылынан уус-уран айымньытыгар.

Да5ааьын ааты таба суруйуу

Үөрэнээччи ылар үөрүйэхтэрэ: Тиэкистэн да5ааьын ааты булар, арааьын быьаарар. Бэйэтэ холобур а5алар. Этиигэ ханнык чилиэн буолбутун быьаарар. Тылдытынан сатаан улэлиир, да5ааьын аат арааьын булар. Үөскээбит да5ааьын ааты тиэкистэн булар, ньыматын быьаарар. Да5ааьын ааты араас ньыманан сатаан үөскэтэр, санарарыгар таба туьанар. Да5ааьын ааты туьанан тэннээьиннэри, кубулуйбат эпитеттэри сатаан онорор, олонхо олугун айар. Да5ааьын ааты быраабыла5а тирэ5ирэн таба суруйар. Сыыьа суруллубут тылы булан көннөрөр.

4.3. Ахсаан аат (4 чаас)

Ахсаан аат суолтата, морфологическай бэлиэтэ.

Ахсаан аат арааьа.

Ахсаан ааты таба суруйуу.

Үөрэнээччи ылар үөрүйэхтэрэ: Ахсаан ааты тиэкистэн булар, арааьын быьаарар. Этиигэ ханнык чилиэн буолбутун быьаарар. Ахсаан ааты таба суруйар, кэпсэтии тылыгар, уус-уран айымньыга, дыыала истиилигэр туттар ньыманы то5оостоох кэмнэ туьанар.

4.4. Солбуйар аат (4 чаас)

Солбуйар аат суолтата. Морфологической бэлиэтэ.

Солбуйар аат арааба.

Солбуйар аат-сангарар санаба.

Үөрэнээччи ылар үөрүүхтэрэ: Солбуйар ааты тизкистэн булар, араабын ыйар. Суолтатытан бэйэтэ холобур абалар. Этиигэ ханнык чилиэн буолбутун быһаарар. Солбуйар ааты истиил ирдэбилигэр дьүөрэлээн туттар.

5. Сана чаастарыгар сыллаабы хатылаабын (3 чаас)

Үөрэппит матырыйаалын билиэхтээх, таба суруйуу, сурук бэлиэтин быраабылаларын сатаан быһаарыах, холобурдуох тустаах. Сатыахтаах:

- араас тылдытынан сатаан туһанары;
- сана чаабынан, сиинтэксисти ырытары;
- үөрэппит таабынан литэрэтиирэлии тылы туттары;

Тылы таба суруйууга. Үөрэппит быраабылаларыгар олобуран сыһыаны булар, сатаан көннөрөр.

Сурук бэлиэтигэр. Үөрэппит быраабылаларыгар олобуран сурук бэлиэтин сөпкө туруорар, быһаарар.

Ситимнээх сана (31\2 чаас)

1. Сана тиибэ (22 чаас)

1.1. Сэбэргээбин (7 чаас)

Сэбэргээбин өйдөбүлэ, тутула, арааба.

Иһитиннэрии анала, уратыта.

Ыстатыйа анала, уратыта.

Үөрэнээччи ылар үөрүйэхтэрэ: Сэбэргээын тизкиы сатаан ырытар: тизмэтин, сүрүн санаатын быһаарар. Саһаланыыта, түмүгэ төһө сөбүн толкуйдаан көрөр. Былаанын онорор. Тизмэтэ төһө арыллыбытын сыаналыыр. Ыстатыйаны уонна ыбитиннэриини араарар, дакаастыыр. Бэйэтэ ыбитиннэрии, ыстатыйа суруйарга эрчиллэр. Аахпыттан суруйар.

1.2. Ойуулаабын (7 чаас)

Ойуулаабын өйдөбүлэ, тутула, арааа.

Айылһаны, хамсыыр- харамайы, дьиэни-уоту, киини ойуулаабын.

Үөрэнээччи ылар үөрүйэхтэрэ: Ойуулаабын тизкиын сатаан ырытар: тизмэтин, сүрүн санаатын быһаарар. Итэһэын ыйан көннөрөр. Айылһаны, хамсыыр- харамайы, дьиэни –уоту ойуулуур. Араас ойуулуур-дьүһүннүүр ньыма араабын туттар. Хартыынанан кэпсээн суруйар.

1.3. Тойоннообун (8 чаас)

Тойоннообун өйдөбүлэ, тутула.

Кылгас тойоннообун.

Үөрэнээччи ылар үөрүйэхтэрэ: Тойоннообун тизкиы сатаан сыаналыыр. Бэйэтин санаатын дакаастыыр. Тойоннообуну атын сана тиибигэр сатаан киллэрэр. Тойоннообуннаах тизмэһэ өйтөн айан бэйэтин санаатын саабылаан суруйар.

2. Санарар сана истиилэ (9 чаас)

2.1. Кэпсэтии истиилэ (3 чаас)

Кэпсэтии истиилин өйдөбүлэ, ураты бэлиэтэ, туттуллар эйгэтэ.

Үөрэнээччи ылар үөрүйэхтэрэ: Санарар сана истииллэрин сатаан араарар. Күннээ5и олоххо дьону кытта сахалыы дорооболоһор, билсиһэр быраһаайдаһар, бырастыы гыннарар, көрдөһөр, махтанар, буйар үгэи тутууар. Синонимы, сомо5о тылы туттан, тылын-өһүн байытар. Араас дьону кытта кэпсэтэргэ эрчиллэр. Кэпсэтии истиилигэр көнүл тема5а өйтөн суруйар.

2.2. Дьыала истиилэ (3 чаас)

Дьыала истиилин өйдөбүлэ, ураты бэлиэтэ, туттуллар эйгэтэ. Дьыала истиилин арааһа

Үөрэнээччи ылар үөрүйэхтэрэ: Судургу дьыала кумаа5ытын: ыспыраапканы, сайабылыанньаны, араспыисканы, автобиографияны холобуру туһанан, сирдэтэн суруйар.

2.3. Наука истиилэ (3 чаас)

Наука истиилин өйдөбүлэ, ураты бэлиэтэ, туттуллар эйгэтэ, тыла-өһө.

Үөрэнээччи ылар үөрүйэхтэрэ: Үөрэх тылыгар-өһүгэр наука истиилин ирдэбилин тутууар. Научнай истиилинэн суруллубут тиэкии аахпыттан суруйар.

3.Ситимнээх саһаны сайыннарыыга хатылааһын (2 чаас)

Үөрэнээччи сатыахтаах: Сэбэргээһин тиэкис арааһын сатаан туттар, суруйар. Уустук былааны сатаан онорор. Тэнийбит тиэкии кылгатын кэпсиир. Өйтөн суруйарыгар наадалаах матырыяалы сөпкө талар, мунһар. Үөрөппит матырыяалыгар чуолкайдык хоруйдуур, бэриллитбит тиэмэ5э бэлэмнэнэн интэнээссийэлээхтик кэпсиир.

Үөрэтэр кылаастарым уратылаһар өрүттэрэ.

6 “б” кылааска 25 о5о үөрэнэр. Бу кылаас о5олоро саастара уларыһар кэмэ буолан, ардыгар мэниктэр, ыһылла5астар, үөрэххэ сыһыаннара уларыһымтыа. Уолаттарга улахан бол5омто наада, ардыгар биир сиргэ сатаан өр олорбот о5олор бааллар. Дьыэ5э улэни толорууларга үчүгэй, уруокка биир уһун эрчиллиигэ өр олоруохтарын ба5арбаттар, онон барытыттан кыра-кыралаан элбэ5и онорорго улэлэһэбит. Сорудах араас

көрүнгэ солбуһа сылдьан уларыһарын сөбүлүүллэр. Тургэнник ылынар, өйдүүр оҕо- 8, нууччалыы толкуйдуур, сангарар-инэрэр 2 оҕо баар, онон ыарырҕаталлар. Кинилэргэ чэпчэтиилээх үлэ ытыллар, сыана туруутугар эмиэ ардыгар араастааһы буолуон сөп. Ол да буоллар кылаас иллээх-эйэлээх, үөрэнэр бабалара, интэриэстэрэ үрдүк, санааларын этэллэр, билии таыма араас. Быйылгыттан атын 6 кылаас ыбыллан эбии оболор киирдилэр, урут үөрэммит оболор лиссийгэ барбыттара.

Кылаастарынан оболор үлэлэрин тэрийии араастара

1. 5-6 кылаас

- Бөлөбүнэн,пааранан, тус туһаайыылаах.
- Оонньуу көрүнгэ,бырайыактааһын ньымата.
- Биирдиилээн, кылааһынан бары бииргэ үлэлээһин.
- Дьыл түөрт кэмин ойуулуур,дьүһүйэр тылы сайыннараар сыаллаах экскурсиялар.
- **Бэрэбиэркэлиир, хонтуруоллуур үлэлэр.**
- 1. Уруок аайы ытыллар хонтуруол: чингэтэр, хатылыыр ыйытыктар; тэттик тиэкистэри суруйуу; араас эрчиллиилэр тиһиктэрэ.
- 2. Хас сана тиэмэ бүтүбүн аайы араас соруудахтаах бэрэбиэркэлиир үлэлэр; тургутуктар; суругунан үлэлэр.

3. Чиэппэр,сыл түмүгүнэн түмүктүүр, хонтуруоллуур үлэлэр: аахпыттан суруйуу, өйтөн суруйуу, хонтуруолунай үлэ.

№	Күнэ-дьыла		Уруок тиэмэтэ	Уруок сыала	Уруок тиибэ	Бэриллиб ит чааһа	Оҕо уруокка тугу билиэхтээбэ	Оҕо ханнык үөрүйэбэ ингэриниэхтээбэ
	был	ыт						
1	01.09 - 03.09		Саха тыла.	Төрөөбүт тыл билини балаһыанньатын билии, күннээбэ олоххо туттарга үөрүйэбэ ингэрии.	Диспут уруок – сана атаһаһы	1	Саха тылын туһунан бэргэн этиилэри быһаарар	Ийэ тыл кэрэтин, күндүтүн итэбэйи
2			Хатылааһын . Этии. Фонетика	Дорҕоон үөрэбин билии, барбыты чиңэтии. Урут барбыты чиңэтии уруок	Инники кылааска барбыт билиини тургутуу	1	Фонетическай ырытыы онорор	Бэриллит сорудабынан сөпкө үлэтиир
3	05.09 - 10.09		Тыл олоҕо уонна сыһарыыта	Нууччаттан кирии тыл сыһарыытын өйдөтүү.	Саңа тиэмэни барыы	1	Тыл олоҕун, сыһарыытын сөпкө булар	Тылы таба суруйар
Лексика уонна сомоҕо домох								
4-5			Лексика. Тыл сүрүн баайа. Түөлбэ тыл. Идэ тыла.	Тыл сүрүн баайын билии. Лексика өйдөбүлэ. Оҕо саңарар дьоруун сайыннарыы. Тыл араас араатын сатаан араарар. Тылы таба туттар, саңарар саңатыгар туттар.	Саңа тиэмэни барыы	2	Билбэт тылын суолтатын тылдыт көмөтүнэн быһаарар. Тыл араас араатын сатаан араарар.	Оҕо саңарар дьоруун сайыннарыы. Тылы саңарар саңатыгар таба туттар
6-7	12.09 - 17.09		Кирии, эргэрбит уонна саңа тыллар.	Кирии тылы эргэрбит, саңа тыллартан араарыы. Саңарар саңа сатаан саңара үөрэнии.	Саңа тиэмэни барыы	2	Тылдытынан сатаан туһанар, тыл араас араатын сатаан араарар.	Өйдөөн хаалар дьоруу сайдар.
8			Кирии хонтуруолунай үлэ			1		
9-10	19.09 - 24.09		Сомоҕо домох. Хатылааһын.	Сомоҕо домоҕу атын арааттан араарыы. Оҕо билбит билиитин сылыктааһын	Хатылыыр, чиңэтэр уруок	2	Этии хайдах уларыарын тэннээн көрөр. Бэйэтэ этии толкуйдуур	Сомоҕо домоҕу атын арааттан араарар.

		Морфология						
11			Морфология. Сааҥа чааҥа.	Морфология өйдөбүлэ. Сааҥа чааҥын өйдөтүү.	Сааҥа тиэмэни барыы	1	Морфология сааҥа чаастарын үөскүүр, уларыҥар формаларын үөрэтэрин билэр.	Кинигэнэн таба улэлиир, өйүттэн этии толкуйдуур. Быраабыланы үөрэтии
		Аат тыл						
12 - 13	26.09 - 01.10		Аат тыл-сааҥа чааҥа	Аат тыл суолтатын билии. Уопсай уонна анал аат тылы өйдөтүү	Сааҥа тиэмэни барыы	2	Уопсай уонна анал ааты таба араарар, аат тыл этиигэ ханнык чилиэн буоларын быһаарар.	Бэйэтэ өйүттэн этии толкуйдуур, уопсай уонна анал ааты араарар.
14 - 15			Аат тыл үөскүүр ньымата.	Тиэкистэн а/т булар. Арааҥын билэр. Этиигэ туттарга үөрэтии.	Сааҥа тиэмэни барыы	2	Тиэкистэн аат тылы булар. Үөскээбит ньыматын, туох уратылаабын быһаарар.	Аат тылы араас ньыманан үөскэтэр, саҥарар саҥатыгар таба туһанар.
16	03.10 - 08.10		Аат тыл суолтатыгар атын тылы туттуу	Аат тылы атын суолтаба туттарга сахалыы этии үөрүйэбин сөпкө туһанарын ситиһии.	Чинэтии уруок	1		
17 - 18			А/т ахсаана.	А/т ахсаанын билэр, араарар, халыыбын үөскэтэр.	Сааҥа тиэмэни барыы	2	Аат тыл ахсаанын билэр, халыыбын үөскэтэр.	Учебнигынан сатаан улэлиир.
19	10.10		Аат тыл ахсаанын	Саха тылыгар элбэх ахсаан форматын туттуу	Чинэтии уруок	1	Элбэх ахсааныны	Сорудахтары сөпкө

	- 15.10		сөпкө туттуу	араас ньымаларын биллэрии			сөпкө туттар.	онгорор.
20			Чиэппэри тумуктуур суругунан улэ			1		
21 - 22	17.10 - 22.10		Тардыылаах а/т ахсаана.	Тард. а/т элбэх ахсаанын өйдөтүү, санарар санатыгар туттуу, тарды ситимин сатаан үөскэтии.	Саңа тиэмэни барыы	2	Тардыылаах аат тыл элбэх ахсаанын билэр, тарды ситимин сатаан үөскэтэр.	биир, элбэх ахсаанын этиигэ, санарар санатыгар сөпкө туттар
23 - 24			А/т түһүктэниитэ	А/т түһүгүн сөпкө булар, быһаарар, а/т түһүгүнэн уларытар.	Саңа тиэмэни барыы	2	Аат тыл түүүгүн сөпкө туруорар.	Аат тылы туугунэн туттар.
25	24.10 - 29.10		Түһүк сыһыарыыта.	Түһүк сыһыарыылаах а/т таба суруйар, санарар санатыгар түһүк литературнай нуорматын тутуһар.	Саңа тиэмэни барыы	2	аат тылы түһүгүнэн уларытар.	Санарар санатыгар түһүк литературнай нуорматын тутууар.
26 - 27			А/т таба суруйуу.	Быраабыланы тутуһан а/т сөпкө суруйар.	Саңа тиэмэни барыы	2	Быраабыланы тутууан аат тылы таба суруйар.	Аат тыл таба суруллар түбэлтэтин быһаарар. Санарар санатыгар таба тууанар.
28	08.11 -		Хатылааһын. Аат тыл.	А/т сатаан санарар саңаба туттар, падеһын, сыһыарыытын булар, саңа чааһынан ырытар	Оонньуу уруок. Чинэтии уруок	1	Аат тылы туугун, сыһыарыытын булар.	Аат тылы сатаан санарар саңаба

	12.11			дьо5уру сайыннары.				туттар.
29 - 30			Да5ааһын аат. Да5ааһын аат арааһа.	Д/а суолтатын өйдөтүү. Арааһын билиһиннэри, д/а тизкистэн булуу. Д/а арааһын араара үөрэнии. Этиигэ ханнык чилиэн буоларын билии.	Саңа тизмэни барыы	2	Да5. аат арааһын билэр, да5ааһын ааты тизкистэн булар. Этиигэ ханнык чилиэн буоларын быһаарар.	Синоним да5.ааттан табыгастааһын булан туттар.
31 - 32	14.11 - 19.11		Д/а үөскүүр ньымата.	Д/а үөскүүр арааһын билии. Санарар саңа5а туттуу. Үөскээбит д/а тизкистэн б19ар.	Саңа тизмэни барыы	2	Да5. аат арааһын билэр.	Да5 ааты сангарар сана5а туттар.
33 - 34	21.11 - 26.11		Д/а сыһыарыы көмөтүнэн үөскүүр ньымата.	Үөскээбит д/а өйдөтүү. Тизкистэн булар. Араас ньыманан сатаан үөскэтэр.	Саңа тизмэни барыы	2	Да5. ааты араас ньыманан үөскэтэр.	Үөск. да5. ааты тизкистэн араарар.
35 - 36			Да5ааһын ааты сангарар саңа5а туттуу.	Д/а сангарар саңа5а туттар, сыһа туттуулар түбэлтэни булар, көннөрөр.	Саңа тизмэни барыы	2	Да5. аат сыһа туттуулар түбэлтэтин булан көннөрөр.	Да5. ааты сангарар сана5а туттар.
37 - 38	28.11 -		Да5ааһын ааты таба суруйуу	Д/а таба суруйар, сыһа суруллубут тылы көннөрөр, быраабылатын быһаарар.	Саңа тизмэни барыы	2	Быраабыланы тутууан да5. ааты сөпкө	Сыһа суруллубут тылы булан көннөрөр.

	03.12						суруйар.	
39			Хатылааһын. Аат тыл уонна даҕааһын аат	Чиңэтии уруок.	Оонньуу уруок	1	Да5. аат арааһын тизкистэн булар.	Толкуйдаан этии онорор.
40 - 41	05.12 - 10.12		Ахсаан аат. Ахсаан аат арааһа.	А/а өйдөтүү, морф. бэлиэтин биллэрии. Этиигэ ханнык чилиэн буоларын үөрэтии. А/а арааһын билии, тизкискэ булуу, саңарар санаҕа туттуу.	Саңа тизмэни барыы	2	Ахс.аат морф бэлиэтин билэр, этиигэ ханнык чилиэн буоларын быһаарар.	Ахсаан аат арааһын билэр, тизкистэн булар. Саңарар санаҕа туттар.
42			Чиэппэри түмүктүүр суругунан үлэ			1		
43	12.12 - 17.12		Ахсаан аат түһүгүнэн уларыыыта.	А/а түһүгүнэн уларытар, этиигэ туттар.	Саңа тизмэни барыы	1	Ахсаан ааты түһүгүнэн уларытар.	Ахсаан ааты этиигэ таба туваныы.
44			Хатылааһын. Ахсаан аат (слайд)	Барбыт билиини чиңэтии, хатылааһын.	Хатылыыр, чиңэтэр уруок	1	Бэриллит сорудаһынан сөпкө үлэлиир.	Слайданан таба үлэлиир.
45 - 46	19.12- 24.12		Солбуйар аат. С/а арааһа	Суолтатын өйдөтүү. Суолтатын өйдөтүү. Саңарар санаҕа туттуу.	Саңа тизмэни барыы	2	Солб. ааты тизкистэн булар, арааһын ыйар. Этиигэ ханнык чилиэн буоларын быһаарар.	Саңарар санаҕа солбуйар ааты таба туттар.
47			С/а сирэйнэн, түһүгүнэн уларытыы.	С/а түһүгүнэн, сирэйнэн уларытар, саңарар санаҕа туттар.	Саңа тизмэни барыы	1	Солб. ааты түһүгүнэн, сирэйнэн сатаан уларытар.	Саңарар санаҕа сөпкө туттар.
48			Атын с/а саңарар	Саңарар санаҕа сөпкө туттар, сыһа туттар	Саңа тизмэни	1	Солб. аат сыһа	Саңарар санаҕа сөпкө

			саңаба сөпкө туттуу.	түбэлтэни булан көннөрөр.	барыы		туттуллубут түбэлтэтин булан көннөрөр.	туттар.
49 - 50	26.12- 31.12		Солбуйар ааты сөпкө туттуу.		Саңа тиэмэни барыы	2	Сыыба туттуллубут түбэлтэтин булан көннөрөр.	Санарар санаба сөпкө туттар, сөпкө суруйар.
51 - 52	10.01- 14.01		Аахпыттан суруйуу	Оҕо билбит билиитин чиңэтии.	Хатылыыр, чинэтэр уруок	2	Тиэкии аахпыттан суруйар.	Оҕо ылынар дьоҕурун сайыннаарар.
53			Албааы көннөрүү. Барбыт тиэмэлэргэ хатылааһын.	Оҕо барбыт тиэмэлэри иңэриммитин билгэлээһин. Оҕо ылынар дьоҕурун сайыннарыы.	Чинэтии	1	Албааын булан көннөрөр, ырытар.	Бэйэтин сатаан сыаналанар.
54			Солбуйар ааты хатылыыр уруок	Оҕо ылынар дьоҕурун сайыннарыы.	Хатылыыр, чинэтэр уруок	1	Оҕо барбыт тиэмэтин билэр, хатылыыр.	
Ситимнээх саңа								
55	16.01- 21.01		Ситимнээх саңа. Хатылааһын.	Текст өйдөбүлүн, сүрүн санаатын өйдөтүү. Этии арааһын били.	Хатылыыр, чинэтэр уруок	1	Тиэкис тиэмэтин, абзааын,уустук, судургу былаанын билэр, өйдүүр.	Сатаан дорҕоонноохтук таба аабар.
56			Саңа тиибэ. Сэхэргээһин.	Сэхэргээһин тиэкии сатаан ырытар. Тиэмэтэ толору арыллыбытын сыаналыыр.	Саңа тиэмэни барыы	1	Тиэмэтин, сурун санаатын быһаарар. Былаан онорор.	Сэхэргээһин тиэкиин сатаан ырытар. Тиэмэ төбө арыллыбытын сыаналыыр.
57 - 58	23.01- 28.01		Сэхэргээһин арааһа: кэпсээн, ыстатыйа, сурук.	Сэхэргиир тиэкии сатаан толкуйдуур, оңорор, былааны оңорор.	Саңа тиэмэни барыы	2	Сэхэргиир тиэкии сатаан толкуйдуур.	Былаанын онорор.

59			Диктант		Чиңэтэр уруок	1	Тиэкии истэн табатык суруйар.	Таба суруйарга үөрэнэр.
60 - 61	30.01- 04.02		Иһитиннэрии.	Иһитиннэриини өйдөтүү, оңоро үөрэнии.	Саңа тиэмэни барыы	2	Тиэкис истиилин араарар.	Тыла-өһө сайдар, ыстатыйа аналын тоҕоостоох кэмнэ туһанар.
62 - 63	06.02- 11.02		Биллэрии.	Биллэрии өйдөбүлүн билии, биллэриини сатаан суруйар.	Саңа тиэмэни барыы	2	Биллэрии өйдөбүлүн билэр.	Биллэриини сатаан суруйар.
64 - 65			Ыстатыйа.	Ыстатыйаны өйдөтүү, оңоро үөрэнии.	Саңа тиэмэни барыы	2	Ыстатыйаны уонна иһитиннэриини сатаан араарар.	Ыстатыйаны сатаан онорор.
66	13.02- 18.02		Хатылааһын.	Барбыты чиңэтии.	Хатылыыр, чиңэтэр уруок	1	Сорудабы сөптөөхтүк онорор.	Тыла-өһө сайдар.
67 - 68			Ойуулааһын.	Ойуулааһын өйдөбүлүн, тутулун билэр.	Саңа тиэмэни барыы	2	Ойуулааһын тиэкии сатаан ырытар, ыйынныгынан сирдэтэн ойуулуур.	Ойуулааһын төһө табыллыбытын, тылын-өһүн сыаналыыр.
69	20.02- 25.02		Ойуулааһын арааһа.	Судургу уонна уус-уран ойуулааһыны араарар, сатаан ырытар.	Саңа тиэмэни барыы	1	Судургу уонна уус-уран ойуулааһыны араарар.	Тиэкии сатаан ырытар.
70 - 71			Айыл5аны ойуулааһын.	Сатаан сыаналыыр. Тиэкис сүрүн санаатын ырытар	Саңа тиэмэни барыы	2	Араас ойуулуур-дьюуннуур ньымалары туттар. Сэбэргээин тиэкискэ ойуулааһыны сатаан киллэрэр.	Тиэксинэн таба улэлиир. Ситимнээх саната сайдар.

72 - 73	27.02- 04.03		Хамсыыр харамайы ойуулааһын.	Тиэмэтин сүрүн санаатын быһаарар.	Саңа тиэмэни барыы	2	Сэбэргээбин тиэкискэ ойуулаабыны сатаан киллэрэр.	Тиэксинэн таба улэлиир. Ситимнээх саната сайдар.
74			Хонтуруолунай аахпыттан суруйуу	Оҕо өйдүүр, толкуйдуур дьобурун сайыннарыы	Чиңэтэр уруок	1		
75 - 76	06.03- 11.03		Дьиэни-уоту ойуулааһын.	Сүрүн санаатын, тиэмэтин ырытар, сыаналыыр.	Саңа тиэмэни барыы	2	Сэбэргээбин тиэкискэ ойуулаабыны сатаан киллэрэр	Тиэксинэн таба улэлиир. Ситимнээх саната сайдар.
77			Тойонноохун.	Тойонноохун өйдөбүлүн, тутулун билэр. Тиэкиһи сыаналыыр.	Саңа тиэмэни барыы	1	Тиэксинэн улэлиир. Тутулун быһаарар.	Ситимнээх саната сайдар.
78 - 79	13.03- 18.03		Тойонноохун тутула.	Оҕо бэйэтэ текст онорор дьобурун сайыннарыы.	Саңа тиэмэни барыы	2	Тиэкис тутулун быһаарар.	Тиэкиһинэн улэлиир, тиэкиһи сыаналыыр.
80			Тезис.	Тезис өйдөбүлэ, бэйэтэ сатаан сыаналыыр, тезис онорор.	Саңа тиэмэни барыы	1	Тиэкиһи бэйэтэ сыаналыыр.	Тиэзис онорор.
81	03.04- 08.04		Дакаастабыл.	Дакаастабыл өйдөбүлэ, сыанабыла.	Саңа тиэмэни барыы	1	Бэйэтин санаатын сатаан дакаастыыр.	Тиэкиһинэн таба улэлиир
82			Түмүк.	Түмүк өйдөбүлэ, ис хоһооно, сыанабыла. Бэйэ оноро үөрэниитэ.	Саңа тиэмэни барыы	1	Түмүк ис хоһоонун, сыанабылын билэр.	Сатаан түмүк онорор.
83			Бэйэ үлэтэ	Оҕо айар үлэтин сайыннарыы.	Хатылыыр, чинэтэр уруок	1		Бэйэ үлэтин сыаналыыр.
84	10.04- 15.04		Диктант	Оҕо өйдүүр дьобурун сайыннарыы.	Хатылыыр, чинэтэр уруок	1		
Саңарар саңа стилин түһүрүм өйдөбүл								
85			Саңарар саңа истиилэ.	Саңарар саңа истиилин сатаан араарар,	Саңа тиэмэни	2	Саңарар саңа истиилин	Араас дьону кытта

- 86			Кэпсэтии истиилэ.	уратытын билэр.	барыы		сатаан араарар, уратытын билэр.	кэпсэтэргэ эрчиллэр. Тыла-өһө тупсар
87	17.04- 22.04		Кэпсэтии истиилин сизэр.	Кэпсэтии сизрин билэр, сатаан кэпсэтэр. Сомоҕо домоҕу, синонимы туттан тылын-өһүн байытар.	Саңа тиэмэни барыы	1	Сизрдээхтик кэпсэтэргэ үөрэнэр.	Кэпсэтии сизрин билэр, сатаан кэпсэтэр.
88			Кэпсэтии истиилин тыла-өһө.	Кэпсэтии истиилин тылын-өһүн билии, сатаан туттуу, оҕо бэйэтин тылын байытыы.	Саңа тиэмэни барыы	1	Кэпсэтии истиилин тылын-өһүн билэр.	Кэпсэтии истиилин сатаан туттар, тылын- өһүн байытар
89			Диктант		Хатылыыр, чиңэтэр уруок	1		
90	24.04- 29.04		Дьыала истиилэ	Дьыала истиилин атын истиилтэн араарар, сатаан суруйар.	Саңа тиэмэни барыы	1	Дьыала истиилин атын истииллэртэн араарар.	Үөрэппит сатабылынан сатаан улэлиир.
91			Дьыалы-куолу истиилин тыла-өһө	Судургу дьыала кумаабытын сатаан суруйуу.	Саңа тиэмэни барыы	1	Судургу дьыала кумаабытын сатаан суруйар.	Суруйа үөрэммитин, ыыктан кээспэккэ сөпкө туһанар
92	03.05- 06.05		Дьыала-куолу истиилин сыһырдыы.	Дьыала истиилин сыһырдыыны булуу, көннөрүү.	Саңа тиэмэни барыы	1	Дьыала истиилигэр сыһырдыыны булар.	Тиэкси сатаан көннөрөр.
93			Наука истиилэ	Наука истиилин өйдөтүү, ураты бэлиэтин булуу.	Саңа тиэмэни барыы	1	Үөрэх тылыгар-өһүгэр наука истиилин ирдэбилин тутуһар.	Наука истиилин ураты бэлиэтин быһаарар.
94	10.05- 13.05		Наука истиилин тыла- өһө.	Наука истиилин тылын-өһүн билии, араарыы, сатаан суруйуу.	Саңа тиэмэни барыы	1	Наука истиилин тылын-өһүн билэр, араарар.	Наука истиилин сатаан суруйар.
95			Наука истиилин сыһырдыы.	Наука истиилин сыһа туттууну булар, көннөрөр.	Саңа тиэмэни барыы	1	Наука истиилигэр сыһырдыыны булар.	Тиэкси сатаан көннөрөр.

96	15.05-20.05		Сорудахтаах диктант	Суругунан үлэни тэрийи.		1	Тиэкии истэн табатык суруйар.	Таба суруйарга үөрэнэр.
97			Ситимнээх саганы хатылааһын	Барбыты чингэтии, хатылааһын.	Чингэтэр, хатылыыр уруок	1	Барбыт тиэмэлэринэн тургутар.	Тиэкиинэн сатаан үлэлиир.
98			Судургу уонна уус-уран ойуулааһын	Тиэкии сатаан ырытар, тылын-өһүн сыаналыыр.	Чингэтэр, хатылыыр уруок	1	Судургу уонна уус-уран араарар.	Тиэкис онороругар ыарырҕаппат.
99 - 10 0	22.05-27.05		Аахпыттан толору суруйуу	Суругунан үлэни тэрийи.		2		
10 1			Сэһэргээһин тиэкискэ тойонноохуну киллэри	Бэриллибит тиэмэҕэ бэйэтин санаатын сааһылыыр.	Чингэтэр, хатылыыр уруок	1	Саңарар саганы сайыннары.	Дьон ортотугар кыбыстыбакка санаатын этэр, кэпсиир.
10 2	29.05-31.05		Сыллааҕы түмүктүү уруок	Бу сылга барбыт тиэмэлэринэн тургутан көрүү, сыаналаны.	Хатылыыр, чиңгэтэр уруок	1		

